

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پردیس دانشگاهی
گروه مهندسی فناوری اطلاعات
(تجارت الکترونیکی)

طراحی و پیاده‌سازی یک سیستم جهت بهینه‌سازی
فرآیند رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی براساس
استانداردهای صنعت نفت

از
معصومه رضائی اقدم

استادان راهنمای:
دکتر اسدالله شاه بهرامی
دکتر رضا حسن‌زاده

استاد مشاور: مهندس مهدی آرامی

شهریورماه ۱۳۹۲

تقدیم به:

مادر

و

عزم از دست رفته
»

تشکر و قدردانی:

از مدیر و تیم عملیاتی پروژه‌های احدهایی / تعمیراتی شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب به خاطر راهنمایی‌ها و حمایت‌هایشان و تمامی دوستان و همکارانی که در زمینه انجام هر چه بهتر پروژه اینجانب را مورد لطف و عنایت خود قرار دادند، تقدیر و تشکر می‌شود همچنین از استاد ارجمند جناب آفای دکتر شاه‌بهرامی که با راهنمایی‌های بی دریغ شان اینجانب را در پیش‌برد پروژه یاری کردند نهایت تشکر را دارم.

فهرست مطالب

۱	فصل ۱: مقدمه
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۱-۲- تعریف مسئله
۵	۱-۳- هدف
۵	۱-۴- ساختار کلی پایان نامه
۷	فصل ۲: مفاهیم پیش زمینه
۸	۲-۱- مقدمه
۸	۲-۲- دامنه و زمینه کاربرد استاندارد IPS-E-TP-100
۹	۲-۳- تعاریف پایه
۱۰	۲-۴- نیاز به استاندارد
۱۰	۲-۵- محیط های خورنده
۱۱	۲-۶- آماده سازی سطح
۱۲	۲-۷- اعمال رنگ
۱۳	۲-۸- جدول رنگ
۱۴	۲-۹- استاندارد مکانیزه شده
۱۶	۲-۱۰- نتیجه گیری
۱۷	فصل ۳: روش تحقیق
۱۸	۳-۱- مقدمه
۱۸	۳-۲- فرآیند مدل سازی کسب و کار
۲۱	۳-۳- ابزار UML
۲۱	۳-۳-۱- Business Actor
۲۲	۳-۳-۲- Business Worker
۲۲	۳-۳-۳- مورد کاربرد کسب و کار
۲۲	۳-۳-۴- انواع رابطه ها در مدل سازی کسب و کار
۲۳	۳-۳-۵- انواع نمودارها در ابزار UML
۳۱	۳-۳-۶- مزایای استفاده از نمودارها در آنالیز سیستم
۳۱	۳-۴- معماری نرم افزار
۳۲	۳-۴-۱- معماری Mainframe

۳۳.....	File server -۲-۴-۳
۳۴.....	معماری فراخوانی و بازگشت -۳-۴-۳
۳۵.....	معماری شیء گرا -۴-۴-۳
۳۵.....	معماری سرویس گیرنده / سرویس دهنده -۵-۴-۳
۳۶.....	معماری لایه‌ای -۶-۴-۳
۳۹.....	معماری One Tier -۱-۶-۴-۳
۴۱.....	معماری Two Tier -۲-۶-۴-۳
۴۲.....	معماری Three Tier -۳-۶-۴-۳
۴۴.....	معماری Four Tier -۴-۶-۴-۳
۴۴.....	معماری Five Tier -۵-۶-۴-۳
۴۵.....	معماری N Tier -۶-۶-۴-۳
۴۸.....	معماری سرویس گرا -۷-۴-۳
۴۹.....	معماری رخداد گرا -۸-۴-۳
۵۰	نتیجه گیری -۵-۴-۳

فصل ۴: نرم افزار رنگ آمیزی تاسیسات نفتی

۵۱.....	۴-۱-۴ مقدمه
۵۲.....	۴-۲-۴ ایده‌ها و رویکرد واحد تعمیرات در زمینه پروژه
۵۲.....	۴-۲-۴ نمونه‌های عملکرد واحد تعمیرات
۵۳.....	۴-۲-۴ ارزیابی واحد تعمیرات
۵۴.....	۴-۳-۴ چشم‌انداز پروژه
۵۴.....	۴-۳-۴ جایگاه نرم افزار
۵۵.....	۴-۳-۴ ذینفعان و کاربران نرم افزار
۵۵.....	۴-۳-۴ محیط کاربری
۵۶.....	۴-۳-۴ توصیف نرم افزار
۵۷.....	۴-۴-۴ آنالیز سیستم رنگ آمیزی
۵۷.....	۴-۴-۴ کاربران سیستم
۵۸.....	۴-۴-۴ مورد کاربرد کسب و کار
۶۱.....	۴-۴-۴ نمودار کلام
۶۲.....	۴-۴-۴ نمودار توالی
۶۴.....	۴-۴-۴ نمودار همکاری
۶۵	۴-۶-۴-۴ نمودار حالت

۶۶.....	۷-۴-۴- نمودار فعالیت
۶۷.....	۸-۴-۴- نمودار بسته
۶۷.....	۹-۴-۴- نمودار اجزاء
۶۸.....	۱۰-۴-۴- نمودار استقرار
۶۸.....	۵- پیادهسازی سیستم رنگ آمیزی
۷۰	۱-۵-۴- لایه ایترفیس
۷۱	۲-۵-۴- لایه منطق کسب و کار
۷۲	۳-۵-۴- لایه دسترسی به داده
۷۳	۴-۵-۴- بانک اطلاعاتی
۷۴	۶-۴- امنیت سیستم
۷۵	۷-۴- امکانات نرم افزار
۷۶.....	۱-۷-۴- مستندسازی نرم افزار
۷۶.....	۲-۷-۴- منوهای موجود در سیستم نرم افزار
۸۰	۳-۷-۴- وابستگی ها و اولویت ها
۸۱	۴- برنامه کلی تست (اعتبارسنجی)
۸۱	۵- تعریف عملیات ارزیابی
۸۲	۶- موارد تست
۸۲	۷-۱-۲-۸-۴- تست صحت
۸۳.....	۸-۲-۲-۸-۴- تست هم روندی
۸۳.....	۹-۲-۲-۸-۴- تست حجم
۸۴	۱۰-۴-۲-۸-۴- تست بار
۸۴	۱۱-۵-۲-۸-۴- جمع‌بندی عملیات ارزیابی
۸۵	۱۲-۴- پشتیان گیری از اطلاعات
۸۵	۱۳-۴- الزامات راه اندازی پروژه
۸۶.....	۱۴-۴- نتیجه گیری

فصل ۵: جمع‌بندی و پیشنهادات

۸۸	۱-۵- مقدمه
۸۹	۲-۵- نتیجه گیری
۹۰	۳-۵- پیشنهادات آتی

فهرست جداول‌ها

۸	جدول (۱-۲) گروه رنگ [۱]
۵۴	جدول (۱-۴) بیان مشکلات
۵۵	جدول (۲-۴) ذینفعان و کاربران
۵۵	جدول (۳-۴) نیازهای کلیدی سیستم
۵۶	جدول (۴-۴) لیست قابلیت‌های نرم‌افزار
۸۱	جدول (۵-۴) عناوین تست
۸۱	جدول (۶-۴) پیشنهادهندگان تست
۸۲	جدول (۷-۴) اقلام تست
۸۲	جدول (۸-۴) تست صحت
۸۳	جدول (۹-۴) تست هم‌رونندی
۸۳	جدول (۱۰-۴) تست حجم
۸۴	جدول (۱۱-۴) تست بار
۸۵	جدول (۱۲-۴) نتایج تست

فهرست شکل‌ها

شکل (۱-۲) معیار آماده‌سازی سطح [۱]	۱۲
شکل (۱-۳) مدل‌سازی کسب و کار، مرحله اول در فرآیند [۹]	۱۹
شکل (۲-۳) نماد Business Actor	۲۱
شکل (۳-۳) نماد Business Worker	۲۲
شکل (۴-۳) نماد مورد کاربرد کسب و کار	۲۲
شکل (۵-۳) نماد Boundary Class	۲۴
شکل (۶-۳) نماد Control Class	۲۵
شکل (۷-۳) نماد Entity Class	۲۵
شکل (۸-۳) نماد Interface Class	۲۵
شکل (۹-۳) نماد بسته	۲۹
شکل (۱۰-۳) نماد فایل اجرایی	۲۹
شکل (۱۱-۳) نماد فایل کتابخانه‌ای	۲۹
شکل (۱۲-۳) نماد کد منبع	۲۹
شکل (۱۳-۳) نماد بانک اطلاعاتی	۳۰
شکل (۱۴-۳) نماد Processor	۳۰
شکل (۱۵-۳) نماد Device	۳۰
شکل (۱۶-۳) نمایی از معماری Mainframe	۳۳
شکل (۱۷-۳) نمایی از معماری فراخوانی و بازگشت	۳۴
شکل (۱۸-۳) نمایی از معماری شیء‌گرا	۳۵
شکل (۱۹-۳) نمایی از معماری سرویس گیرنده / سرویس دهنده [۱۶]	۳۶
شکل (۲۰-۳) نمایی از معماری One Tier	۴۰
شکل (۲۱-۳) نمایی از معماری Two Tier	۴۱
شکل (۲۲-۳) نمایی از معماری Three Tier	۴۲
شکل (۲۳-۳) نمایی از سه tier موجود در معماری سه‌لایه [۱۷]	۴۳
شکل (۲۴-۳) نمایی از معماری Four Tier	۴۴
شکل (۲۵-۳) نمایی از معماری Five Tier	۴۵

..... شکل (۲۶-۳) نمایی از معماری Tier N	۴۶
..... شکل (۲۷-۳) نمایی از تفاوت مدل Three Layer و Three Tier	۴۸
..... شکل (۲۸-۳) نمودار مقایسه‌ای از معماری‌های Two Tier، Three Tier و N Tier	۴۸
..... شکل (۲۹-۳) نمایی از معماری رخدادگرا	۵۰
..... شکل (۱-۴) رابطه تعمیم بین کاربران سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۵۷
..... شکل (۲-۴) نمودار مورد کاربرد	۶۰
..... شکل (۳-۴) نمودار کلاس مربوط به فرم‌ها	۶۱
..... شکل (۴-۴) نمودار کلاس مربوط به گزارشات	۶۱
..... شکل (۴-۵) بزرگنمایی نمودار کلاس مربوط به گزارشات	۶۲
..... شکل (۴-۶) نمودار توالی مربوط به اضافه کردن کاربر	۶۳
..... شکل (۴-۷) نمودار همکاری مربوط به اضافه کردن کاربر	۶۴
..... شکل (۴-۸) نمودار حالت مربوط به شرح کار ایجاد شده	۶۵
..... شکل (۴-۹) نمودار فعالیت مربوط به ورود کاربر	۶۶
..... شکل (۱۰-۴) نمودار بسته	۶۷
..... شکل (۱۱-۴) نمودار اجزاء	۶۷
..... شکل (۱۲-۴) نمودار استقرار	۶۸
..... شکل (۱۳-۴) نمای کلی از لایه‌ها در سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۶۹
..... شکل (۱۴-۴) نمای کلی از ماشین‌های موجود در سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۷۰
..... شکل (۱۵-۴) نمای کلی از لایه اینترفیس در سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۷۱
..... شکل (۱۶-۴) نمای کلی از لایه منطق کسب و کار در سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۷۲
..... شکل (۱۷-۴) نمای کلی از لایه دسترسی به داده در سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۷۳
..... شکل (۱۸-۴) نمای کلی از بانک اطلاعاتی در سیستم رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۷۴
..... شکل (۱۹-۴) ورودی‌ها و خروجی‌های سیستم نرم‌افزاری رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی	۷۵

چکیده

طراحی و پیاده‌سازی یک سیستم جهت بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی براساس استانداردهای صنعت نفت

مصطفویه رضایی اقدم

رنگ‌آمیزی تاسیسات صنایع نفت و گاز براساس استاندارد خاص طراحی و اجرا می‌شود. مراحل انتخاب نوع پروفایل سطح، نوع سامانه رنگ، ضخامت هر لایه و فام رنگ در استاندارد مرجع^۱ IPS-E-TP-100 آمده است. در حال حاضر انتخاب سیستم رنگ‌آمیزی با مطالعه استاندارد مربوط به رنگ‌آمیزی و کمک و تجربه عملی مدیر و مهندسین طراح پروژه‌های احداثی/ تعمیراتی و با در نظر گرفتن عواملی مانند محل جغرافیایی استقرار سایت، میزان خوردگی اتمسفری، دمای سطح و طول عمر رنگ‌آمیزی و رعایت مسائل اقتصادی بصورت دستی انجام می‌شود.

در روش دستی، مطالعه استانداردهای مختلف و تنوع شرایط جغرافیایی و سایر عوامل دخیل، باعث افزایش هزینه و زمان اجرای پروژه‌ها، کاهش دقت بدليل خطای انسانی، بایگانی اطلاعات حجمی پروژه‌ها و نیاز به حضور نیروهای متخصص می‌شود که در برخی موارد ضررهای مالی و جانی جبران ناپذیری را به سیستم وارد می‌کند. برای کاهش این عوامل، از ابزار^۲ UML برای آنالیز عوامل تاثیرگذار در انتخاب مشخصات سیستم رنگ‌آمیزی بهره‌گرفته و با طراحی یک الگوریتم براساس استاندارد IPS-E-TP-100 و پروژه‌های عملیاتی مرتبط در این زمینه، از نرم‌افزارهای SQL Server 2008 و ASP.Net 2010 استفاده کرده و یک سیستم نرم‌افزاری مبتنی بر وب جهت بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی پیاده‌سازی شده است.

واژه‌های کلیدی: استاندارد IPS-E-TP-100، سیستم رنگ‌آمیزی، حفاظت صنعتی، تاسیسات صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، پوشش لایه رنگ.

¹ Iranian Petroleum Standard Engineering Technical Protective

² Unified Modeling Language

Abstract

Design and Implementation of system to optimize the painting process of oil facilities base on Petroleum Industry Standard

Masoumeh Rezaeiaghdam

Painting oil and gas equipments is running based on special standards. Selection stages of: the type of surface profile, paint system, thickness of layer and paint color are mentioned in IPS-E-TP-100 (Iranian Petroleum Standard Engineering Technical Protective). At the present, selection of painting system 's done manually by studying painting standards, help and experience of managers and engineers of new/repairing projects depending site locations, rate of aerosphere corrosion, surface temperature, painting lifetime and considering economic matters.

In manual methods, studying variety of standards, geography conditions and other related factors results in increase of cost and running time of projects, decrease of accuracy due to human fault, archiving mass information of projects and the need of experts attendance; therefore, irrecoverable financial and human disadvantages may happen to the system. To decrease such effects, UML tool is being used to analyze the factors influencing the selection of painting system properties, designing an algorithm base on IPS-E-TP-100 standards as well as related operating projects, ASP.Net 2010 and SQL Server 2008 softwares are being applied and finally a web based software is being used to optimize the painting process.

Keywords: IPS-E-TP-100, Painting System, Technical Protective, oil and gas and petrochemical production facilities, Protective coating

فصل ۱:

مقدمه

۱-۱- مقدمه

برای رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی از استاندارهای زیادی استفاده می‌شود که برای بهره‌گیری از آنها نیاز به دانش و تجربه کافی در زمینه شناخت تاسیسات نفتی و روش رنگ‌آمیزی می‌باشد که طبق روش‌های سنتی انجام پروژه‌ها هر شخصی طی سالیان طولانی و با صرف زمان و هزینه فراوان سعی می‌کند دانش و تجربه گذشتگان را در زمینه دلخواه خود کسب کند در این میان مشکلات متعددی از قبیل یادگیری غلط، خطای انسانی و ضررها جانی و مالی وجود دارد. با در نظر گرفتن سختی کار و ارزش فراوان آن هرچه پیشتر می‌رود به اهمیت موضوع پی‌برده و بدنبال روش بهتر به منظور بهینه‌سازی کارهای مدنظر می‌باشد.

با توجه به نقش تاسیسات در صنعت نفت به عنوان یک صنعت استراتژیک و مؤثر در اقتصاد جهان، موضوع پوشش‌دهی و رنگ‌آمیزی مناسب سطوح تاسیسات نفتی به‌منظور جلوگیری از خوردگی فلزات همواره مورد توجه صاحبان این صنایع می‌باشد. در همین راستا باید روشی پیش‌بینی شود که بتوان از تاسیسات نفتی به نحو شایسته بهره‌مند شد که این امر با محافظت از تجهیزات پایه تاسیسات نفتی محقق خواهد شد.

بعضی از تاسیسات نفتی که نیاز به حفاظت و رنگ‌آمیزی دارند، عبارتند از: دستگاه‌ها، مخازن ذخیره، سازه‌های فولادی، مخازن فولادی و کروی گاز مایع، ساختمان‌ها، لوله‌های فولادی و شیرفلکه‌ها، ابزارهای دقیق، تجهیزات کارخانه، ماشین‌آلات ایمنی و تجهیزات آتش‌نشانی، سیلندرهای گاز مصرفی کارخانجات و مرکز درمانی، شناورهای حمل آب شیرین و سایر موارد [۱].

در رنگ‌آمیزی صنعتی با توجه به اینکه سطح هر فلزی بعد از قرار گرفتن در محیط، شروع به فعل و انفعالات با محیط اطراف کرده و زنگ میزند بنابراین با توجه به نوع تاسیسات و شرایط محیطی و محاطی، استانداردهای خاصی مورد مطالعه قرار گرفته و براساس آنها روش رنگ‌آمیزی تاسیسات مشخص می‌شود. قبل از عملیات رنگ‌آمیزی باید آماده‌سازی سطح نیز براساس استاندارد انجام شود.

پوشش سطوح تاسیسات نفتی در دو حالت بررسی و اجرا می‌گردد [۲، ۳، ۴، ۵، ۶].

- پروژه‌های احتمالی و در حال تکمیل تاسیسات نفتی که برای بار اول نیاز به رنگ‌آمیزی دارند.
- پروژه‌های تعمیراتی و در حال سرویس تاسیسات نفتی که در محیط دچار فرسایش شده و نیاز به تعمیر و رنگ‌آمیزی دارند.

در هر دو حالت با مراجعه به استانداردهای موجود برای رنگ‌آمیزی و بررسی آنها و انتخاب روش بهینه نیاز به تهیه پوشش و رنگ‌آمیزی مناسب می‌باشد این امر با استفاده از استاندارد IPS-E-TP-100 و تجربه و توان نیروهای متخصص صنعت نفت انجام می‌گیرد.

در حال حاضر رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی به روش سنتی می‌باشد. در روش سنتی کارشناسان مجرب که اطلاعات کافی و افایی از تأسیسات نفتی و روش رنگ‌آمیزی آنها دارند با مطالعه دقیق شرایط محیطی و محاطی و داده‌برداری از تأسیسات براساس استاندارد IPS-E-TP-100 که از مهمترین استانداردهای مرتبط با رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی می‌باشد اقدام به تهیه شرح کار اجرایی در جهت جلوگیری از خوردگی تأسیسات نفتی می‌نمایند. شرح کار شامل تعیین رنگ، ضخامت رنگ، آماده‌سازی سطح و دیگر موارد لازم برای اعمال سامانه رنگ می‌باشد. در این فرآیند کارشناسان موظفند براساس استانداردهای مربوط به رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی، بهترین سیستم رنگ‌آمیزی را براساس شرایط پروژه استخراج کرده و شرح کار تهیه شده را به تأیید مدیر پروژه برسانند که این امر نیز مکانیزه نبوده و با تجربه و توان نیروهای متخصص صنعت نفت بصورت دستی انجام می‌پذیرد.

هنگام تعمیرات و اجرای پروژه‌های جدید رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی، استانداردهای زیادی مطالعه می‌شود و زمان و توان زیادی از مهندسین طراح گرفته می‌شود که این فرآیند باعث کاهش دقت در محاسبات شده و در نتیجه امکان خطای افزایش یافته و خسارت‌های جانی و مالی قابل توجهی به همراه خواهد داشت همچنین تنوع تأسیسات موجود در صنعت نفت و ویژگیهای خاص آنها زیاد بوده و از طرفی شرکت‌ها و استانداردهایی که برای رنگ‌آمیزی قطعات خود مشخص کرده‌اند، دارای پروتکل‌های بسیار زیاد می‌باشد بطوریکه جستجو در آنها و پیدا کردن نیازهای مشکل و بسیار وقت‌گیر است.

با گسترش روزافزون استفاده از رایانه‌ها در تمام ابعاد زندگی بشر و ایجاد تحولات اساسی در زمینه افزایش سرعت و دقت، در راستای بهبود شرایط با توجه به اهمیت حیاتی و بسزای صنعت نفت، یک سیستم جهت بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی طراحی و پیاده‌سازی شده است.

طراحی و پیاده‌سازی نرم‌افزار و استفاده از آن روشی سرویس‌دهنده بوده و قابلیت جایگزینی با روش سنتی کنونی را دارد همچنین این نرم‌افزار بسیاری از کاربردهای دیگر را داشته و به کاربران سیستم امکان انجام کارها از قبیل تهیه شرح کار از راه دور و نزدیک را می‌دهد که هر کدام مزایا و چالش‌های خاص خود را دارند.

۱-۲- تعریف مسئله

اهمیت صیانت از تجهیزات منابع ملی باعث شد تا با متخصصین و کارشناسان صنعت نفت همراه شده و روش سنتی

انجام کار پروژه‌ها با عنوانین "احداث ایستگاه تزریق گازهای همراه و بنگستان لب سفید"، "بهینه‌سازی سیستم فرآورش میدان نفتی هفتکل"، "بهینه‌سازی و نوسازی سیستم فرآورش نفت و گاز میدان نفت سفید"، "جمع آوری و انتقال گازهای همراه قلعه‌نار" و "جمع آوری و تزریق گازهای همراه - نرگسی" که از جمله پروژه‌های مهم و در حال اجرای صنعت نفت در رابطه با رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی است، براساس استاندارد IPS-E-TP-100 مورد بحث و بررسی قرار داده شود تا تهیه شرح کار برای انجام عملیات رنگ‌آمیزی این پروژه‌ها به روش بهینه انجام شود [۲، ۳، ۴، ۵].

تمام صنایع و شرکت‌های مرتبط با تاسیسات نفتی در امر رنگ‌آمیزی و حفاظت از خوردگی فلزات از استانداردها بهره‌گرفته و با مشخص کردن شرایط محیطی و محاطی تاسیسات مورد نظر و مطالعه استاندارهای مربوطه به انجام عملیات رنگ‌آمیزی می‌پردازند.

هر بخش از صنعت نفت ویژگی‌های خاص خودش را دارد. شرکت‌ها و صنایع وابسته استانداردهای را برای رنگ‌آمیزی قطعات خود مشخص کرده‌اند که بعضاً تعداد این استانداردها و پروتکل‌ها بسیار زیاد می‌باشد در نتیجه جستجو و پیدا کردن نیازها، مشکل و بسیار وقت‌گیر است و در برخی موارد باعث ایجاد خطای شود. صرفه‌جویی اقتصادی در زمان و هزینه انجام پروژه‌های تاسیسات نفتی نقش بسزایی در صنعت نفت دارد بنابراین یک سیستم نرم‌افزاری جهت بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی با حداقل مشخصات زیر مورد نیاز می‌باشد:

- بر اساس استاندارد IPS-E-TP-100 باشد.
- سرعت انتخاب سیستم رنگ‌آمیزی را افزایش داده و به حد مطلوب برساند.
- خطای انسانی در انتخاب سامانه رنگ‌آمیزی براساس شرایط محیطی و محاطی را از بین برده تا سیستم با دقت موردنظر تحلیل شود.
- با داشتن الگوریتم مناسب براساس استاندارد، در شرایط یکسان، نتایج یکسان باشد.
- هزینه‌های رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی در پروژه‌های احتمالی / تعمیراتی کاهش باید.
- در منابع انسانی و مادی شرکت‌های مختلف (صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و پالایشگاه‌ها و ...) صرفه‌جوئی شود.
- اعمال تغییرات (ثبت، حذف و ویرایش) در استاندارد براساس مقررات بهسهوالت انجام پذیرد.
- امنیت سیستم افزایش یافته و هر کاربر در حیطه اختیارات خود بتواند از سیستم استفاده کند.
- دسترسی به استاندارد بهسهوالت امکان‌پذیر شود.
- آرشیو اطلاعات پروژه‌ها بصورت دیجیتال باشد تا دسترسی به آنها با سرعت قابل توجهی امکان‌پذیر شود.
- حضور افراد در محل پروژه ضرورت نداشته و دور کاری امکان‌پذیر باشد.
- گزارشگیری و جستجو به دو زبان انگلیسی و فارسی میسر شود.

۱-۳- هدف

رنگ‌آمیزی، محافظت از سطوح تجهیزات فلزی در مقابل عوامل خوردگی در پروژه‌های احتمالی / تعمیراتی رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی می‌باشد. هدف از ارائه این پایان‌نامه، طراحی و پیاده‌سازی یک سیستم جهت بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی تاسیسات نفتی براساس استاندارد صنعت نفت می‌باشد. طراحی و پیاده‌سازی نرم‌افزار براساس استاندارد ذکر شده، الگوریتم یکسانی را با تعیین پارامترهای مورد نظر یک سیستم رنگ‌آمیزی و آماده‌سازی سطح تعیین کرده و مشکلات ذکر شده را حل نموده و سرعت انجام کار را افزایش می‌دهد که از اهداف اصلی پروژه است. بدین منظور از ابزار UML برای آنالیز عوامل تاثیرگذار در انتخاب مشخصات سیستم رنگ‌آمیزی بهره‌گرفته و با طراحی یک الگوریتم براساس استاندارد IPS-E-TP-100 و پروژه‌های عملیاتی مرتبط در این زمینه، از نرم‌افزارهای SQL Server 2008 و ASP.Net 2010 استفاده کرده و یک سیستم نرم‌افزاری مبتنی بر وب جهت بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی پیاده‌سازی خواهد شد.

هر استانداردی برگرفته از تجارب علمی گذشته متخصصین طی سالیان متمادی است که در حال حاضر استفاده از آنها در صنعت نفت به روش سنتی و با صرف هزینه و زمان زیاد انجام می‌شود. سیستم نرم‌افزاری برگرفته از استاندارد IPS-E-TP100، برای اولین بار در کشور طراحی و پیاده‌سازی شده و در تمام واحدهای تاسیساتی زیر مجموعه وزارت نفت (شرکت‌های نفت، گاز و پتروشیمی و پخش و پالایش) قابل اجرا می‌باشد و بکارگیری آن در صنعت نفت نقش بسزایی در پیشبرد اهداف کمی و کیفی پروژه‌ها خواهد داشت.

با استفاده از این نرم‌افزار، طراحان و مهندسین نفت و گاز می‌توانند برای تاسیسات نفتی براساس شرایط محیطی و محاطی، یک یا چند سیستم رنگ‌آمیزی شامل موارد زیر انتخاب کنند:

- آماده‌سازی سطح
- تعیین ضخامت لایه‌های رنگ
- کد رنگ مورد نظر

۱-۴- ساختار کلی پایان‌نامه

پایان‌نامه پیش‌رو حاوی پنج فصل است. فصل اول شامل مقدمه، تعریف مسئله و هدف پایان‌نامه می‌باشد. در فصل دوم، مقدمه، دامنه و زمینه کاربرد استاندارد، تعاریف پایه، نیاز به استاندارد، محیط‌های خورنده و انواع آنها، آماده‌سازی

سطح، اعمال رنگ، جدول رنگ و برخی از مزايا و محدودیت‌های استفاده از استاندارد مکانیزه شده بیان می‌گردد. در این فصل سعی شده که کلیه مفاهیم بکار گرفته شده در تشریح پایان‌نامه، مورد بررسی قرار گیرد.

از آنجا که تمرکز پایان‌نامه بر روی انتخاب نوع معماری مورد نیاز جهت طراحی و پیاده‌سازی سیستم بهینه‌سازی فرآیند رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی است، در فصل سوم ابتدا فرآیند مدل‌سازی کسب و کار و گام‌های مختلف آن شامل: آنالیز، طراحی، پیاده‌سازی، آزمون و استقرار توضیح داده می‌شود. سپس با استفاده از ابزار UML به آنالیز سیستم پرداخته و نمودارهای مختلف آن از دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. سپس به منظور طراحی و پیاده‌سازی سیستم به تشریح انواع معماری‌های نرم‌افزار پرداخته و ویژگی‌ها و مزايا و معایب آنها توضیح داده می‌شود.

فصل چهارم حاوی ایده‌ها و رویکرد واحد تعمیرات بوده و به تشریح امکانات نرم‌افزار اعم از ساختار کلی و جزئی سیستم پرداخته و برای درک بهتر مسئله برخی از نمودارهای مهم سیستم نرم‌افزاری رنگ‌آمیزی تأسیسات نفتی ترسیم و تشریح می‌شود. سپس مدل پیاده‌سازی و نوع معماری سیستم شامل لایه‌های مختلف و موارد کاربرد سیستم در طراحی و پیاده‌سازی نرم‌افزار بررسی می‌شود. همچنین نحوه نگهداری و حفاظت از اطلاعات و الزامات راهاندازی پروژه تشریح شده و در پایان فصل بحث تست نرم‌افزار مورد آزمایش قرار گرفته و نتایج آن مطرح می‌شود.

فصل پنجم یا فصل پایانی شامل خلاصه‌ای از اهداف پایان‌نامه و یافته‌های آن می‌باشد. جمع‌بندی، نوآوری و پیشنهادات آتی در حیطه موضوع این پایان‌نامه در این فصل گنجانده شده است.

فصل ۲:

مغاہیم پیش زمینه

۱-۱- مقدمه

در این بخش ابتدا دامنه و زمینه کاربرد استاندارد IPS-E-TP-100 معرفی شده و مفصل به تشریح استاندارد و تعاریف پایه پرداخته می‌شود. در ادامه نیاز به استاندارد، محیط‌های خورنده و انواع آنها، تعریف مختصه از آماده‌سازی سطح، اعمال رنگ، جدول رنگ و برخی از مزایا و محدودیت‌های استفاده از استاندارد مکانیزه شده مطرح می‌گردد.

۲-۱- دامنه و زمینه کاربرد استاندارد IPS-E-TP-100

حداقل نیاز اولیه برای ساخت و تعمیر رنگ سطوح فلزات در آماده‌سازی سطح و رنگ‌آمیزی لوله‌ها، تاسیسات، دستگاه‌ها، مخازن ذخیره، ساختمان و غیره که در شرایط و مجاورت با محیط‌های خورنده قرار دارند، در استاندارد IPS-E-TP-100 مطرح شده است. این استاندارد شامل روش‌های رنگ‌آمیزی، سامانه‌های رنگ‌آمیزی و جدول فام رنگ‌ها می‌باشد.^[۱]

در استاندارد IPS-E-TP-100 برای حفاظت از خوردگی تمییدات جدید بیان گردیده است. این استاندارد مهندسی در اصل مربوط به رنگ‌آمیزی رنگ‌های مایع می‌باشد. (معمولًاً با برس یا پاشش)، در ضمن شامل مواد پوششی فلزی برای حفاظت خوردگی در اتمسفر و محیط غوطه‌ور می‌باشد. برای مقابله با خوردگی باید از آلیاژ‌های مقاوم روکش‌های فلزی، پوشش‌های مخصوص و آستری و یا لفاف استفاده نمود طوریکه میزان خورنده‌گی فلز با استفاده از چنین پوشش‌هایی باید از ۳/۱ میلیمتر در سال تجاوز کند.^[۱]

استاندارد IPS-E-TP-100 شامل ۱۱ گروه است که در جدول (۱-۲) بصورت خلاصه نمایش داده شده است. همچنین این استاندارد دارای ۵۶ سامانه رنگ‌آمیزی می‌باشد که در انتخاب سامانه رنگ‌آمیزی در زمان طراحی و شروع پروژه بکار می‌رond.^[۱]

جدول (۱-۲) گروه رنگ [۱]

گروه	سامانه
۱	سامانه‌های رنگ با پایه روغنی برای بکارگیری روی سطح تا درجه حرارت ۸۰ درجه سانتیگراد
۲	سامانه‌های رنگ آلکید سیلیسیم برای بکارگیری روی سطوح تا درجه حرارت ۲۰۰ درجه سانتیگراد
۳	سامانه‌های رنگ وینيل برای بکارگیری روی سطح تا درجه حرارت ۸۰ درجه سانتیگراد
۴	سامانه‌های رنگ آلی غنی از روی برای بکارگیری سطوح تا درجه حرارت ۱۲۰ درجه سانتیگراد